

'Ga uit van talenten en creativiteit'

Zorgcoördinator voor zwerfjongeren Annelies Duinmeijer neemt afscheid

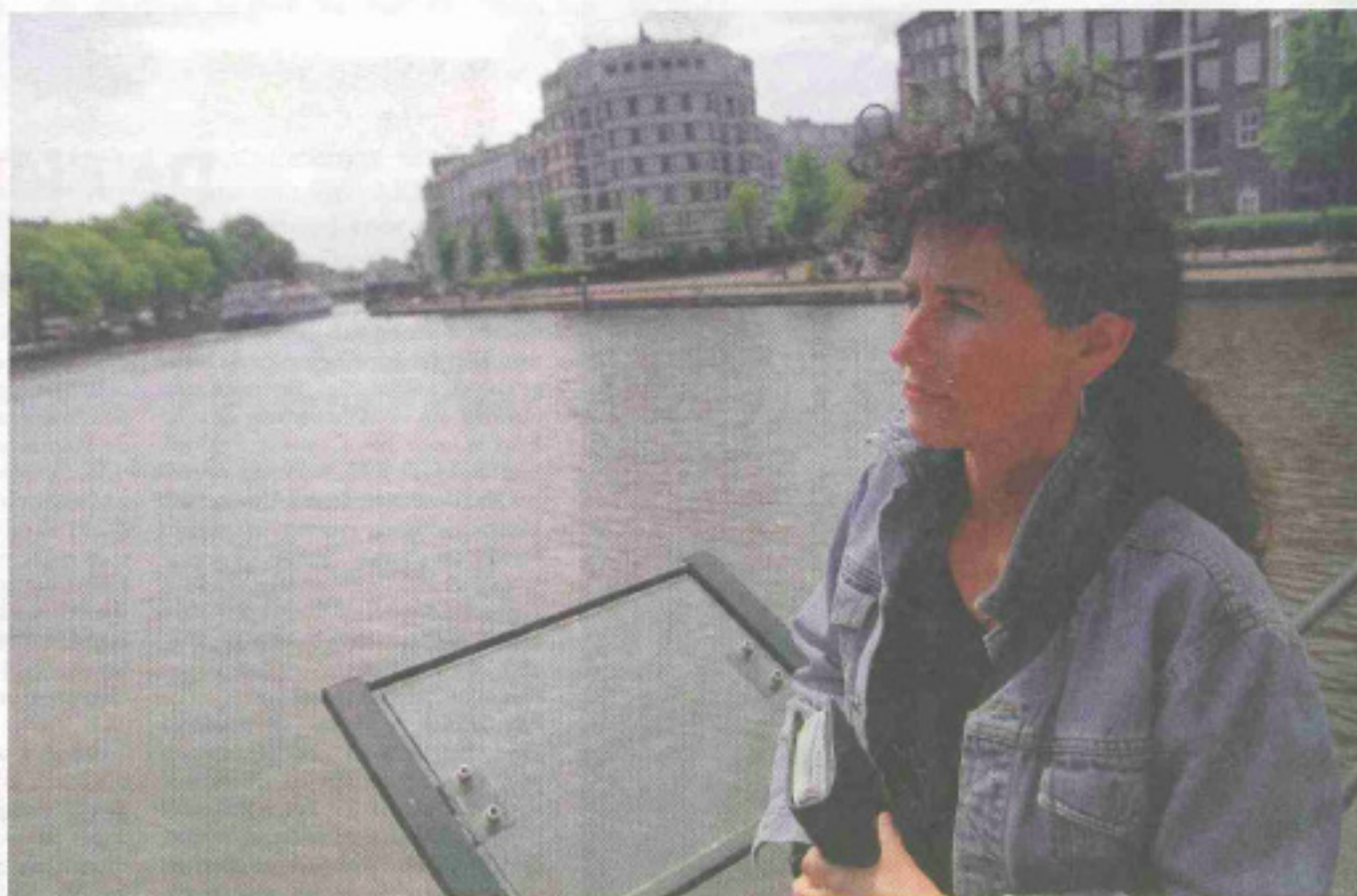
Ze was een pionier in Amsterdam. Na twaalf jaar neemt zorgcoördinator zwerfjongeren Annelies Duinmeijer afscheid. Ze richt zich nu op haar acteerwerk, voor dezelfde doelgroep. 'Je kunt meer doen om zwerfjongeren te inspireren.'

tekst

Michiel Wetzter

foto

Ingrid de groot

Scheidend zorgcoördinator voor zwerfjongeren Annelies Duinmeijer

Tak-tak-tak! doet de vingernagel op tafel waarmee Annelies Duinmeijer, scheidend zorgcoördinator voor zwerfjongeren bij de GGD, afdeling Vangnet en Advies, haar punt onderstreept. Het wordt een kenmerkend geluid dat tijdens het gesprek meerdere keren terugkomt. Ook zwaait ze met haar vuist of giert ze van het lachen. Soms pinkt ze een

biedt hulp aan mensen die tussen de wal en het schip vallen. De ernst van de problematiek, die meerdere disciplines van de hulpverlening raakt, vereist zorgcoördinatie. Mijn standpunt is dat een psychotische jongere, bij wie alle symptomen duidelijk zijn waar te nemen, zonder (medicatie) behandeling van de geestelijke gezondheidszorg, specifieke zorg verdient en niet in de maatschappelijke opvang hoort, ondanks de goede bedoelingen. In de pionierstijd gebeurde het wel eens dat een veldwerker zo extreem was in het behartigen van de belangen van een zwerfjongere dat hij het niet nodig vond dat de jongere psychiatrische zorg kreeg, als de jongere het zelf niet wilde. Zelfs terwijl er duidelijk psychotische kenmerken waren.' Ook was de hulpverlening toen niet altijd laagdrempelig. 'Soms werd blijvende huisvesting als voorwaarde voor behandeling gesteld of werd bij weedrokers geëist dat ze eerst stopten met hun gebruik voordat ze in behandeling werden genomen.' Dat is nu gelukkig wel anders. 'Alle hulpverlenende organisaties hebben ervaring en kennis opgebouwd; ze kennen de problemen van de zwerfjongere veel beter dan vroeger.'

De affiniteit met haar doelgroep zat er al heel lang in. Hoewel ze zelf geen zwerfjongere is geweest, had dat zonder meer gekund. 'Thuis heb ik het goed gehad, maar er waren ook problemen. Ook ik ben weggegaan. Maar ik woonde in een dorp; er waren niet veel voorzieningen. Als ik toen had geweten van het bestaan van jonge-

renopvang zoals een Poortgebouw was ik - denk ik - gegaan.' De mist is inmiddels opgeklaard. 'Later heb ik een hele goede band met mijn vader en moeder gekregen.' Ze pinkt een traantje weg. Maar het was allemaal waarschijnlijk dichtbij genoeg om een affiniteit te kweken. 'Uit mijn werk en ervaring vind ik dat mensen die bij wijze van spreken voor een dubbeltje zijn geboren minstens twintig cent kunnen worden.'

Bijtertje

Haar loopbaan stond altijd in het teken van kansen bieden aan de underdog. 'Ik ben altijd al bezig geweest met mensen; met jongeren die net iets anders zijn.' Vijftientig jaar geleden was ze een van de eerste in een Blijf-van-mijn-lijfhuis met aandacht voor de kinderen; daar was daarvoor geen beleid voor. Ze kraakte de zolder om een eigen plek te geven aan de wat grotere kinderen met hun eigen vergadering. Ze werkte in een meidenweloophuis en bij de inmiddels opgeheven stichting Lucifer voor zwerfjongeren. Glimlachend vertelt ze over haar bijdrage aan het Sarpatihuis. 'Het is belangrijk om naar mensen te luisteren en je open te stellen, zonder vooroordelen. In het verpleeghuis heb ik kunnen regelen dat er een een privékamer kwam waar een prostituee op een respectvolle manier bewoners kon ondersteunen.' Ook zorgde ze er voor dat er aanpassingen kwamen voor de invalide bewoners, zodat deze op een rustige plek zichzelf naar eigen behoefte konden bevredigen.

Ook zwerfjongeren vereisen specifieke aandacht en hebben een speciale taal. 'Aan de ene kant kan ik ze uittekenen' Maar je moet doorvragen. Een zwerfjongere zal niet direct zijn hele verhaal vertellen. Zwangerschap, druggebruik, mishandeling... Vaak spelen er meer dingen dan direct op tafel komen. Maar ik ben een bijtertje.' Het is in haar werk belangrijk dat ze snel problemen weet te inventariseren. 'Het signaleren van een schizofrene ontwikkeling bij jongeren is van belang. Juist tussen 18 en 23 jaar kan dat zichtbaar worden. Het is erg belangrijk dat je daar in een vroeg stadium adequaat op reageert.'

Dat vereist een bijzondere aanpak. Met veel plezier denkt ze terug aan de samenwerking met verschillende mensen en organisaties zoals Ypsilon, een stichting voor familieleden van mensen met schizofrenie ondersteunt. 'Ik heb veel geleerd door het luisteren naar persoonlijke ervaringen.'

Duinmeijer kijkt met voldoening terug op de afgelopen jaren. De hulpverlening voor jongeren is een stuk verbeterd, vindt ze. 'Niet alle instellingen voor geestelijke gezondheidszorg in Amsterdam hielden zich twaalf jaar geleden bezig met dak- en thuisloze jongeren. Er is meer deskundigheid, meer samenwerking. Dubbele diagnose, de combinatie van verslaving en psychische problematiek, is onder de aandacht en er is meer aandacht voor dak- en thuisloze meiden.'

Ze is klaar met pionieren en heeft invulling gegeven aan haar functie zorgcoördinator bij de GGD. Nu gaat Duinmeijer zich helemaal richten op acteren, trainingswerk en coaching. Ze is niet alleen hulpverlener geweest, maar daarnaast ook jarenlang professioneel acteur, regisseur, trainer en coach. 'Ik heb als acteur, coach en trainer nog veel te bieden aan de zwerfjongeren en de hulpverlening. Want ik vind dat je - naast hulpverlening - meer kunt doen om zwerfjongeren te inspireren om meer gebruik te maken van hun eigen mogelijkheden. Ik wil graag in een positieve hoek werken; kijken naar talenten in plaats van gebreken. En er zit bij de zwerfjongeren veel creativiteit en positieve energie.'

'Tak-tak-tak!' gaat het vingertje.

'Wie voor een dubbeltje is geboren kan minstens 20 cent worden'

enkele, onvermijdelijk traan weg. Duinmeijer gesticuleert; ze is expressief in haar uitingen. Betrokkenheid dekt hier de lading niet; eerder is ze gepassioneerd.

'Je moest vooral geen watje zijn voor deze functie', zegt Duinmeijer, terugkijkend op de eerste jaren van haar werk met zwerfjongeren. Een zorgcoördinator voor zwerfjongeren heeft onder meer als taak de jongeren op te zoeken, met ze in gesprek te gaan, een (voorlopige) diagnose te stellen, af te stemmen met de jongeren en de betrokken hulpverleners en het regelen van passende hulpverlening. De coördinator kent zowel de taal van de straat als die van de hulpverlener. Duinmeijer had intensief contact met diverse hulpverlenende instanties. 'Sommige werkten wat efficiënter dan andere.'

Twaalf jaar terug was er geen zorgcoördinator voor zwerfjongeren; er was geen passend aanbod voor de zorgwekkende groep dak- en thuisloze jongeren van 18 tot 23 jaar met ernstige gedrags- of psychiatrische problemen, zwangerschap, verslaving of prostitutie. 'Toen ik begon, lag er een summier functieomschrijving', zegt Duinmeijer. 'Deze gaf een beetje richting, maar verder heb ik een pioniersrol afgelegd. Erg leuk maar wel jammer dat ik het in mijn eentje moest doen. Amsterdam is voor zover mij bekend de enige stad in Nederland met een zorgcoördinator voor zwerfjongeren.'

Duinmeijer bemiddelde tussen diverse hulpverlenende organisaties, elk met een eigen organisatiestructuur en visie op de problematiek van zwerfjongeren. 'De GGD

Korte bio Annelies Duinmeijer

Annelies Duinmeijer begon in 1981 als hulpverlener in het Blijf van mijn lijf-huis in Haarlem. Ze werkte vervolgens bij de leefgemeenschap stichting 'Lucifer', bedoeld voor jongeren met weinig toekomstperspectief, het Meldendewegloophuis Amsterdam, het Dr. Sarpatihuis en sinds 1996 als zorgcoördinator zwerfjongeren bij de GGD. Sinds 2002 heeft Duinmeijer ook een eigen bedrijf: 'Duinmeijer Acteerwerk & trainingswerk' en werkt ze als freelance actrice, regisseur en coach.